

konferencije okrugli stol o prostituciji – treba li je zabraniti ili zakonski regulirati, kriminalizirati ili legalizirati?

Najstariji oblik eksploatacije žena na svijetu

Hrvatska se treba priključiti zemljama Europske unije koje su uvele skandinavski zakonodavni model, odnosno dekriminalizirale prostituciju te uvele stigmatizaciju i procesuiranje korisnika seksualnih usluga

Je li prostitucija profesija poput neke druge ili oblik iskorištavanja žena? Slobodno izabrano ili prisilno nametnuto zanimanje? Treba li je zabraniti ili zakonski regulirati, kriminalizirati je ili legalizirati? Ova pitanja nastavljaju biti predmetom rasprava u našem društvu, ali i unutar EU čije su zemlje članice implementirale jako različita pravna rješenja.

U Hrvatskoj su dvije trećine žena koje se bave prostitucijom žrtve nekog oblika nasilja te se nalaze u visokom riziku od psihičkih i fizičkih bolesti, istaknuto je na okruglom stolu "Prostitucija i trgovanje ženama: modeli zakonske regulative prostitucije i njihov utjecaj na društvo". Sudionici okruglog stola naveli su kako bi se Hrvatska treba priključiti zemljama Europske unije koje su uvele skandinavski zakonodavni model, odnosno dekriminalizirale prostituciju te uvele stigmatizaciju i procesuiranje korisnika seksualnih usluga. Centar za žene žrtve rata – ROSA iz Zagreba i Ženska udruga "TZVOR" iz Tenje u partnerstvu s Veleposlanstvom Francuske Republike u Republici Hrvatskoj, organizirali su okrugli stol u sklopu 16. Human Rights Film Festivala početkom prosinca u kinu Europa u Zagrebu.

Različita pravna rješenja u EU

Prostitucija je društveno pitanje o kojem su zemlje, čak i unutar Europe, implementirale različita pravna rješenja. Štoviše, nekoliko je europskih zemalja posljednjih godina značajno promijenilo svoj pristup prema prostituciji. Na primjer, Njemačka je odlučila legalizirati prostituciju u siječnju 2002. godine, dok je Francuska u travnju 2016. godine donijela zakon koji dekriminalizira osobe u prostituciji, a kriminalizira kupce seksa. U

Cilj da se osobe koje se odaju prostituciji ne procesuiraju, nego da se isključivo stigmatizira i procesuiraju korisnik usluge

dokumentarnom filmu *Bordel Deutschland*, redatelja Christiana Strackea koji je snimljen u Njemačkoj 2017. godine, a prikazan u sklopu okruglog stola, u mučnih 45 minuta bivše i sadašnje prostitutke govore o svojim bolnim iskustvima, jer većina njih, odnosno njih 9 od 10 u tom poslu nije dobrovoljno. Film je oštra kritika legalizacije prostitucije u Njemačkoj jer je praksa pokazala da ona pogoduje svodnicima i vlasnicima bordela, a prostitutke ne stavlja u nimalo lakši položaj. Istovremeno, pretvorila je Njemačku u glavni europski bordel. U filmu o "poslu s prostitucijom čija se zarada broji u milijardama eura", koji je bio nominiran za "Prix Europa" 2018., autor istražuje zašto je Njemačka postala međunarodno središte za žene i djevojčice kojima se trguje u svrhu iskorištavanja u prostituciji. Njemačka bilježi veliki porast broja žena u prostituciji – procjene se kreću od 400.000 do više od milijun žena u prostituciji koja su trenutno u Njemačkoj. Cilj okruglog stola bio je naglasiti stvarnost položaja žena u prostituciji, isticanjem odnosa između prostitucije i trgovanja ženama, ali i posljedica na fizičko i psihičko zdravlje žena u prostituciji. Isabelle Collot, predsjednica francuske nevladine organizacije "Movement du Nid" govorila je o učincima provedbe

mjera Zakona, kao što su programi podrške izlaska iz prostitucije.

Procesuirati korisnika usluge

Dr. Ingeborg Krauss, njemačka psihologinja, predstavila je, pak, aktualnu situaciju u Njemačkoj, 17 godina nakon provedbe zakona kojim je liberalizirana prostitucija, kao i posljedice na fizičko i psihološko zdravlje žena u prostituciji: "U Njemačkoj je u odnosu na 2002. godinu prostitucija porasla za 30 posto".

Nela Pamuković iz Centra za žene žrtve rata – ROSA i Nikolina Zec iz Ženske udruge Izvor predstavile su situaciju u Hrvatskoj te glavne izazove s kojima se suočavamo u kontekstu sadašnjih zakonskih rješenja. Hrvatska će uskoro biti u procesu izmjene zakona koji uređuje prostituciju. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić je rekla da se njezin ured zalaže za uvođenje modela kriminalizacije kupaca i dekriminalizacije prostitucije, kakav postoji u Švedskoj, Norveškoj, Irskoj, Francuskoj i na Islandu: "Nama je cilj da se osobe koje se odaju prostituciji ne procesuiraju, nego da se isključivo stigmatizira i procesuiraju korisnik usluge i da se na taj način smanji potražnja koja će dovesti do smanjenja ponude". Ona smatra da je prostitucija oblik eksploatacije žena te da postoji uska povezanost prostitucije i trgovine ljudima. Francuska je, na primjeru Švedske, 2016. godine u potpunosti abolicirala prostituciju, a Collot je navela kako je time u Francuskoj uvedena borba protiv svodništva, penalizacija kupovine seksualnih usluga, edukacija o prostituciji i njena prevencija te podrška ženama pri izlasku iz prostitucije. Collot je poručila da prostitucija nije najstariji zanat na svijetu, nego najstariji oblik eksploatacije žena od strane muškaraca. (N.G.K.) ■